

KARÁCSONY I. ÜNNEPE

A TESTTÉ LETT IGE

Mik. 5, 2—5/a.

A Biblia Hebraica-ban 5, 1—4/a. a számozás és az új fordításban is így lesz.

EXEGETIKAI ELŐTERJESZTÉS

Az Ótestamentum egyik legszebb messiási jövendölése található ebben a textusban, amelynek a szövege azonban rendkívül romlott, ami a fordítások bő választékában is tükröződik. Úgy látszik, sokat használták a zsinagógai istentiszteleteken — akárcsak Ézs. 52, 13—53, 12-t — s ezzel magyarázható a szöveg bizonytalansága.

Az 1. versben sok problémát okoz Betlehem és Efrata összekapcsolása. Egyes exegéták azzal magyarázzák ezt, hogy már Gen. 35, 19. és 48,7. helytelenül kapcsolta össze a kettőt és ezt a téves hagyományt vette volna át kritika nélkül Mikeás próféta. Sokkal meggyőzőbb azonban az a föltevés, hogy Efrata (vagy Efra) 1. Sám. 17, 12. szerint Dávid nemzetségének a neve és Mikeás azért hangsúlyozza ezt, hogy egyrészt kapcsolódják 1. Sám. 16, 1; 17, 12. stb. hagyományához, másrészt nagy elődjének és kortársának, Ézsaiásnak a messiási reménységéhez (11, 1.). A vers első fele tehát így hangzik: „Te pedig, efráti Betlehem, nagyon kicsi vagy ugyan ahhoz, hogy Júda ezrei között legyél, ...”.

Mikeás tehát Ézsaiás messiási jövendöléseivel kapcsolódik, aki 9, 1—6; 11, 1. kk. és 7, 3, 14. kk.-ban arról a *lelki uralkodóról* jövendöl, akin Isten lelke nyugszik meg. Vele kezdődik el az a pneumatikus korszak, amelynek Isten ismerete és félelme lesznek a meghatározó vonásai. Végső kiteljesedése pedig a béke beköszöntése lesz nemcsak az emberek között, hanem az egész teremtett világban. Ez az ézsaiási messiáskép elevenedik meg Mikeás igehirdetésében, aki Jeruzsálem pusztulását hirdette meg (3, 12.). Már ebből a radikális Jeruzsálem-ellenességből is következik, hogy szerinte a Messiás nem származhatik onnan, hanem az Efrata nemzetségből, tehát Betlehemből.

A Messiás tehát Dávid családjából származik (1. Sám. 17, 12.) és egész Izráelen fog uralkodni. Ez a messiási korszak azonban nem a judeai királyság fölállítást jelenti az utolsó időben, hanem az *egészen új kezdetet*. Isten szuverén cselekedetét akarja már azzal is kiemelni a próféta, hogy éppen a legkisebb nemzetséget választja ki a Messiás származtatásához, hogy vele végeztesse el művét minden más emberi várakozás ellenére (vö. 1. Sám. 16, 1. kk.; 1. Kor. 1, 27.).

A Messiás születésére azonban csak titokzatosan utal (2. v.) és jelzi, hogy csodálatos születése lesz, akárcsak Immanuelnek. Ézsaiás szerint (7, 14; vö. Gal. 4, 4.). De mindjárt kapcsolja hozzá azt a képzetét is, hogy a Messiás eredete visszanyúlik az ősidőkbe. *Így kapcsolja össze teológiai-lag a próféta a teremtést és az új világot, az ősidőket és a végső időket, a teremtést és a megváltást a Messiás személyében s benne az Újtestamentum „második Ádám” gondolatát fedezhetjük föl* (Róm. 5, 12. kk.; 1. Kor. 15, 22, 45. kk.).

Addig is azonban, amíg ez a Gyermekek megszületik, nemszeretem napok köszöntenek a népre és országra. Isten (mert csak Ő lehet a 2. vers

alánya!) odaadja Izráel népét az ellenségnek a Messiás megszületéséig. A Gyermekek megszületése vet majd véget a „fogságnak”. De azért figyeljünk fel arra is, hogy a „maradék megtéréséről” Ézsaiás is beszél (7, 3, 14. kk.) és a sűb ige nemcsak visszatérést, hanem „megtérést” is jelenthet a vers összefüggésében és így következik be a „sorsfordulat”.

A 3. vers részletezi azután a Messiás uralkodásának a tartalmi vonásait: 1. Uralmát nem rendítik meg történelmi sorsfordulók, mert annak ereje, támasza, Isten ereje és hatalma; 2. Beteljesíti az emberek reménységét, hogy „pásztor” lesz a népnek, a gyülekezetnek, erőseknek és gyengéknek egyaránt. Ez a gondolat igen sokszor szerepel az Ótestamentomban (vö. Ez. 34, 23. kk.; Ézs. 40, 10, 11. stb.) és mindig kapcsolódik vele a külső és belső békének (sálóm) a reménysége is. Ilyen értelemben alkalmazza az Újtestamentom is Jézusra a pásztori tevékenységet (Ján. ev. 10, 1. kk.). 3. A Messiás ténykedése mögött azonban Isten áll, mindent az ő nevében cselekszik mint helytartója (Mt. 28, 18.). 4. A Messiás hatalma és uralma univerzális lesz. Itű töri szét a próféta a népi reménység, az izráeli partikuláris messiás-várás kereteit. A Messiás művében is Isten hatalma és dicsősége lesz nyilvánvalóvá, a Messiás országában Isten neve ragyog fel. Ezért nem lehet Mikeás szavait az izráeli hübrisz értelmében félreérteni. 5. S végül éppen Isten hatalma és dicsősége garantálja azt is, hogy az örök béke reménysége is beteljesedik a Messiás országában (vö. Ézs. 9, 5.). Az az erő és hatalom, hírnév és dicsőség ugyanis, amivel a Messiás érkezik ebbe a világba, nem a fáraó, nem is Nebukadneccar vagy Heródes hatalma, hanem az Isten békességét (a sálóm nemcsak az egyes és közösségek belső békességét, megbékélését Istennel jelenti, hanem a külső békességet, igazságos elrendeződést is!) szerző akarata, ahogyan az angyalok hirdették karácsony éjszakáján (Lk. 2, 14.).

IGEHIRDETÉSI VÁZLAT

Az „új kezdet” Megteremtője

A gyülekezetet éppen a textus alapján arra kell felhívni, hogy a megjövendölt „új kezdet” Ura az a betlehemi Jézus Krisztus, akiről az Ótestamentom olyan sokszor jövendölt s akinek a megszületését az Újtestamentom meghirdette.

Ez a Krisztus

a) nemcsak az egyes ember életének az Ura, hanem a gyülekezeté, az egyházé is. Minden egyes gyülekezet Krisztus teste, tehát egyház a szó igazi értelmében.

b) De ez a Krisztus nem hatalmi szóval, nem is ma olyan divatos „keresztyén jelszavakkal” pásztoralja Isten népét a beteljesedett reménység útján a békesség felé, hanem a megbocsátás, az irgalmas cselekedetek evangéliomával.

Az „új kezdet” gyülekezete

Ennek az evangéliomnak a hirdetésére hívott el bennünket az „új kezdet” Ura. Mint keresztyéneket és gyülekezetet egyaránt arra érdemesített, hogy

a) eleven tanúi legyünk e földön országának. Mi bele tudunk tekinteni Isten „világtervébe” éppen a karácsonyi evangéliom alapján. De jaj annak a tanúnak és egyháznak, amelyik meghamisítja az Isten országának a „játékszabályait” és a maga dicsőségét hajszolja alázatos bizonyágtétel helyett.

634

b) Az egyes ember és a gyülekezet abból a reménységből merít erőt és lendületet, hogy a testté lett isteni szeretet megnő a „földnek határáig” és megteremti a béke korszakát. Ahol ez a reménység meggyengül, ott meggyengült a hit is. Úgy kell bennünk testet öltenie a szeretetnek Isten, a felebarát és a világ iránt, ahogyan Istennek minden ígérete testet öltött a Krisztusban.

Dr. Pálffy Miklós